

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

**EDUSKUNNAN PUHEMIESNEUVOSTON ASETTAMIEN
KANSAINVÄLISTEN VALTUUSKUNTIEN
TOIMINTAKERTOMUKSET**

2017

EDUSKUNNAN PUHEMIESNEUVOSTON ASETTAMIEN
KANSAINVÄLISTEN VALTUUSKUNTIEN
TOIMINTAKERTOMUKSET
2017

HELSINKI 2018

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Tiivistelmä
- 2 Itämeren parlamentaarikkokonferenssi
 - 2.1 Yleistä
 - 2.2 Suomen valtuuskunnan toiminta
 - 2.3 26. Itämeren parlamentaarikkokonferenssi
 - 2.4 Pysyvä komitea
 - 2.5 Kestävän matkailun työryhmä
- 3 Arkisten alueen parlamentaarikkokonferenssi
 - 3.1 Tiivistelmä
 - 3.2 Valtuuskunnan toiminta
 - 3.3 Pysyvän komitea
 - 3.4 Arktinen neuvottelukunta
- 4 Välimeren unionin parlamentaarinen yleiskokous
- 5 Naton parlamentaarinen yleiskokous
 - 5.1 Suomen ja Ruotsin valtuuskunnat Brysselissä
 - 5.2 Naton parlamentaarinen kokous Huippuvuorilla ja Oslossa
 - 5.3 Kevätkokous Tbilisissä
 - 5.4 Syyskokous Bukarestissa
 - 5.5 Transatlanttinen kokous Yhdysvalloissa
- 6 Parlamenttienvälinen liitto (IPU)
 - 6.1 IPU:n kevään yleiskokous Dhakassa
 - 6.2 IPU:n syksyn yleiskokouksen Pietarissa
 - 6.3 Alueellinen yhteistyö
 - 6.4. Muuta
- Liite Valtuuskuntien kokoonpanot

Eduskunnassa toimii yhdeksän kansainvälisten järjestöjen toimintaan liittyvää valtuuskuntaa. Nämä ovat Pohjoismaiden neuvoston, Euroopan neuvoston, Etyjn, Itämeriparlamentaarikkokonferenssin, Arktisen parlamentaarikkokonferenssin, Aasia-Eurooppa-parlamentaarikkokonferenssin ja Parlamenttienvälisen liiton valtuuskunnat sekä Nato-maiden parlamentaarisen yleiskokouksen ja Välimerialueen parlamentaarisen yleiskokouksen valtuuskunnat.

Eduskunnan täysistunto valitsee kolmen ensiksi mainitun järjestön valtuuskunnat. Näiden toimintakertomukset käsitellään täysistunnossa ja ulkoasiainvaliokunnassa. Kuuden puhemiesneuvoston asettaman valtuuskunnan kertomukset on koottu käsillä olevaan asiakirjaan.

Itämeriparlamentaarikkokonferenssin pääteemoja olivat innovatiivinen tiede, kestävä matkailu ja yhteistyö Itämeren alueella. Konferenssin päätöslauselmassa tervehditään Itämeren valtioiden neuvoston CBSS:n paluuta poliittisen tason dialogiin sekä annetaan tuki sen päätökselle asettaa ns. viisaiden henkilöiden ryhmä pohtimaan CBSS:n tulevaa toimintaa. Julistuksessa kehoitetaan tiivistämään yhteistyötä EU:n Itämeri-strategian, Pohjoisen ulottuvuuden ja Luoteis-Venäjän sosiaalisen ja taloudellisen kehitysstrategian kesken. Valko-Venäjän parlamentin anomus liittyä BSPC:n tarkkailijajäseneksi ei ole edennyt. BSPC:n puheenjohtajuus siirtyi elokuussa Ahvenanmaalle.

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunnan toimintaa sävytti vuonna 2017 Suomen puheenjohtajuuskauden alkaminen Arktisessa neuvostossa keväällä 2017. Puheenjohtajuuden myötä Suomi oli arktisen politiikan keskiössä. Arktinen valtuuskunta nosti tavoitteekseen Suomen arktisen politiikan näkyvyyden lisäämisen ja on pyrkinyt viestimään alueen merkityksestä useissa julkisissa kannanotoissaan.

Kertomusvuoden aikana Parlamenttienvälisen liiton yleiskokouksissa näkyivät suuret yleismaailmalliset aiheet, kuten epätasa-arvon vähentäminen yhteiskuntien välillä ja niiden sisällä, ilmastonmuutoksen torjuminen ja varautuminen sen vaikutuksiin sekä kulttuurien ja uskontojen välinen vuoropuhelu. Kevään kokouksessa hyväksyttiin pitkän valmistelun ja monien äänestysten tuloksena Venäjän aloitteesta laadittu päätöslauselma "The role of parliament in respecting the principle of non-intervention in the internal affairs of sovereign states". Suomi yhdessä 15 muun 12+maaryhmän valtuuskunnan kanssa jätti varauman koko päätöslauselmaan. Samassa kokouksessa perustettiin Syyria-työryhmä, jonka aktiivisessa toimintasuunnitelmassa on tavata Syyrian parlamentin ja opposition edustajia sekä muiden alueen maiden parlamenttien kanssa.

Aasian Ja Euroopan parlamentaarinen kokous järjestetään kahden vuoden välein, vuorotellen Aasiassa ja Euroopassa. Vuoden 2016 kokouksen isännöi Mongolia. Seuraava kokous on vasta vuonna 2018.

Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen pääaiheina olivat kestävä kehitys ja nuorisotyöttömyyden hoito Välimeren alueella. Yleiskokouksen yhteydessä Italia järjesti myös järjestyksessään neljäsnnen jäsenmaiden parlamenttien puhemieskonferenssin. Osanotto puhemieskonferenssiin jäi edellisvuosien tapaan vähäiseksi. Suomi ei osallistunut puhemiesosuuteen, kuten ei lähes mikään muukaan EU-maa.

Edellä mainittujen kansainvälisten virallisten valtuuskuntien lisäksi eduskunnassa toimii useita ryhmiä, jotka perustuvat kansanedustajien vapaaehtoiseen osallistumiseen ja jotka käsittelevät kansainvälisiä aiheita.

Puhemiehen aloitteesta eduskuntaan perustettiin 2013 *Nuorten kansanedustajien kansainvälinen verkosto*, johon kuuluvat kaikki vuonna 1976 tai sen jälkeen syntyneet nuoret kansanedustajat. Verkoston tarkoituksena on vahvistaa parlamentaaraisia kontakteja nuoriin kansanedustajiin eri maissa. Verkoston ja nuorten diplomaattien iltatilaisuus järjestettiin marraskuussa. Ryhmän vastavierailu Venäjän duumaan toteutui helmikuussa 2018. Ryhmä suunnittelee vierailua Intiaan 2018.

Eduskunnan ihmisoikeusverkostoon kuuluu edustajia useimmista eduskuntaryhmistä. Verkoston erityiseksi teemaksi koko vaalikaudelle määriteltiin siirtolais- ja pakolaispoliittiset kysymykset. Asiantuntijatapaamisissa ja seminaareissa on käsitelty mm. Suomen pakolaiskiintiötä, perheen yhdistämispoliitikkaa, turvapaikkahakemusten käsittelyn haasteita ja kielteisten turvapaikkapäätöksen saaneiden kohtelua. Ihmisoikeusverkosto on lisäksi seurannut Finnfundin osittain rahoittaman Agua Zarca –vesivoimahankkeen etene mistä, Venezuelan ihmisoikeus- ja demokratiatilanteen heikkenemistä sekä järjestänyt seminaarin, jonka aiheena oli Kiinan väitetyt elinryöstöt Falun Gongin harjoittajilta.

Eduskunnan globaaliryhmä on määritellyt erityiseksi kiinnostuksen kohteeksi globaalien kaupan ja talouden kehitykseen liittyvät teemat. Ryhmä toimii yhdyssiteenä kansanedustajien ja kansainvälisten kysymysten piirissä toimivien kansalaisjärjestöjen välillä. Ryhmä järjesti 2017 kaksi tilaisuutta Venezuelan yhteiskunnan ja talouden tilasta, seminaarin kansainvälisen verotuksen läpinäkyvyydestä sekä verotusosaamisesta vientituotteena ja kehitysapuna sekä yhdessä Tampereen yliopiston kanssa seminaarin monenvälisen järjestyksen haasteista otsikolla ”Murtuuko liberaali järjestys? Häviääkö monenvälisyys ja yhteistyö?”. Reilu kauppa ry:n kanssa järjestetyssä tilaisuudessa keskusteltiin yritysvastuun ajankohtaisteemoista sekä reilun kaupan järjestelmästä.

Gunilla Carlander
Eduskunnan kansainvälinen osasto

2. ITÄMEREN PARLAMENTAARIKOKONFERENSSI

2.1 Yleistä

Itämeren parlamentaarikkokonferenssi BSPC pyrkii alueen parlamenttien vuoropuhelun kautta parantamaan Itämeren alueen ympäristön kokonaistilaa, edistämään taloudellista ja sosiaalista kestävästä kehitystä sekä alueen vakautta ja itämerellistä identiteettiä.

BSPC on laajalle verkostoitunut parlamenttienvälinen foorumi, joka tekee tiivistä yhteistyötä muiden parlamentaaristen yleiskokousten kanssa (Pohjoismaiden neuvosto, Baltian parlamentaarinen yleiskokous, Mustanmeren talousyhteistyön parlamentaarinen yleiskokous) sekä Euroopan unionin ja keskeisimpien Itämeren alueen asiantuntijatahojen (HELCOM, Itämeren alueen sosiaalisen vuoropuhelun foorumi, Pohjoisen ulottuvuuden sosiaali- ja terveysalan kumppanuus, Itämeren yhteistyöfoorumi, Itämeren kehitysfoorumi) kanssa.

Hallitustasolla Ruotsin heinäkuusta 2017 kesäkuuhun 2018 kestävä Itämeren valtioiden neuvosto CBSS:n puheenjohtajuuskauden keskeisiä teemoja ovat YK:n kestävä kehityksen 2030 -tavoitteiden toteuttaminen aluetasolla. Parlamentaarikot ovat korostaneet CBSS:lle EU:n ja Venäjän Itämeren makroaluestrategioiden alueen ympäristön ja hyvinvoinnin kannalta keskeisten osa-alueiden yhteensovittamista ja pragmaattisen hallitustason Itämeri-vuoropuhelun jatkamista. Itämeri-parlamentaarikot panivat tyytyväisinä merkille, että alueen ulkoministerit kokoontuivat Reykjavikissa kesäkuun 20. päivänä ensimmäistä kertaa sitten Ukrainan kriisin alkamisen ja antoivat CBSS-yhteistyön 25-vuotisjuhlan yhteydessä yhteisen julistuksen, jossa korostetaan vuoropuhelun jatkamista, luottamuksen palauttamista ja Itämeri-yhteistyön näkyvyyden lisäämistä. Yhtenä Itämeri-parlamentaarikoiden tavoitteena on nimenomaan vuoropuhelun tiivistäminen Itämeren parlamentaarikkokonferenssin ja alueen hallitusten välillä.

2.2 Suomen valtuuskunnan toiminta

Eduskunnan Itämeri-valtuuskunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa. Valtuuskunnan kokouksessa toukokuussa Itämeri-suurlähettiläs *Erja Tikka* antoi katsauksen Itämeri-yhteistyöhön ja kertoi Itämeren valtioiden tulevasta Reykjavikin ulkoministerikokouksesta. Valtuuskunta keskusteli lisäksi Tikan kanssa Suomen Itämeren alueen strategian päivitystyöstä ja parlamentaarikoiden kommenttien ja ehdotusten huomioimisesta siinä. Päivitetyssä strategiassa nimenomaan ympäristö- ja talousasiat on nostettu kärkeen. Helsingissä Itämeren alueen pehmeästä turvallisuudesta ja siirtolaisuudesta järjestettiin asiantuntijaseminaari sekä Berliinissä kesäkuussa EU:n Itämeren alueen strategian (EUSBSR) foorumi, jossa käsiteltiin mm. yhteistyötä Venäjän kanssa, ympäristön suojeluun ja ilmastonmuutokseen liittyviä haasteita, meri- ja rannikkotalouden nk. kestävä sinisen kasvun edistämistä sekä alueen talouden ja liikenteen digitalisaatiota. Berliinin kokouksen avasi Saksan ulkoministeri Siegmur Gabriel ja Suomesta siihen osallistui presidentti Martti Ahtisaari. Tämän lisäksi Berliinissä järjestettiin kesäkuussa myös Itämeren työministeriöiden kokous, jonka aiheina olivat työvoiman liikkuvuus ja pitkäaikaisen yhteistyön käynnistäminen.

Vastauksen edustaja *Hanna Kososen* kysymykseen Krasnyi Borin ongelmajätekaatopaikan tämänhetkisestä tilasta Tikka totesi, että Kaliningradin jätevedenpuhdistuslaitoksen avajaiset pidetään toukokuussa ja Krasnyi Borin tilanteen osalta asiat etenevät; venäläiset hakevat Krasnyi Borin kaatopaikkaan asiantuntemusta ja rahoitusta, jota suomalaisetkin ovat tarjonneet. Tämän lisäksi kaatopaikan tilanteesta keskusteltiin venäläisten kanssa maaliskuussa pidetyn Pietarin Baltic Sea Day -ympäristöfoorumin yhteydessä.

Valtuuskunnan marraskuisessa kokouksessa ed. *Kari Kulmala* valittiin valtuuskunnan uudeksi puheenjohtajaksi ed. Veera Ruohon luopuessa puheenjohtajan paikasta.

Itämeren maiden parlamenttien ja alueparlamenttien edustajat kokoontuivat syyskuun alussa 26. konferenssiinsa Hampurissa BSPC:n presidentti Carola Veitin johdolla. Hampurin maapäivät toimi BSPC:n puheenjohtajana. Konferenssin avasi Hampurin 1. pormestari Olaf Scholz, joka toi esille hansakaupungin monipuolista ja aktiivista roolia Itämeri-yhteistyössä.

Konferenssin pääteemoja olivat innovatiivinen tiede, kestävä matkailu ja yhteistyö Itämeren alueella. CBSS:n edellinen puheenjohtaja Islannin Gudmundur Arni Stefansson raportoi CBSS:n menneen vuoden toiminnasta ja nykyinen puheenjohtaja Ruotsin Hans Olsson kertoi maansa puheenjohtajuusohjelmasta. Toinen istunto omistettiin keskustelulle demokraattisesta osallistumisesta digiaikana ja kolmas istunto tiedeyhteistyölle. Viime mainitussa mm. CBSS:n pääsihteeri Maira Mora kertoi CBSS:n tukemasta Baltic Science Networkista ja Ilmatieteen laitoksen Jari Haapala tarkasteli ilmastonmuutoksen mahdollisia vaikutuksia Itämeren alueelle.

Neljännessä istunnossa julkistettiin kaksivuotisen BSPC-työryhmän laatima raportti kestävän matkailun kehittämisestä Itämeren alueella. Raportissa esitetään mm. että CBSS:n tulisi asettaa pysyvämpi asiantuntijajelin laatimaan Itämeren alueen yhteistä matkailustrategiaa. Samoin siinä annetaan tuki Interreg South Baltic –ohjelman rahoittamalle Itämeren alueen matkailufoorumille, joka kokoontuu tänä vuonna marraskuussa Turussa. Se on myös EU:n Itämeren alueen strategian lippulaivahanke. CBSS:n panos matkailun alaan on sikäli perusteltu, että sen myötä myös Venäjä, Norja ja Islanti voivat osallistua.

Viidennessä istunnossa keskusteltiin muuttoliikkeestä ja kotouttamisesta sekä asetettiin uusi BSPC-työryhmä laatimaan aiheesta raportti varapuheenjohtajana jatkavan Hampurin Carola Veitin johdolla. Keskustelussa pääsihteeri Mora kertoi myös CBSS:n kesäkuisen työministerikokouksen julkilausumasta sekä UM:n toukokuun lopulla Helsingissä isännöimästä Soft Security and Integration –konferenssista.

Loppuistunnossa hyväksyttiin konferenssin päätöslauselma, jossa mm. tervehditään CBSS:n paluuta poliittisen tason dialogiin Reykjavikin kesäkuisen ulkoministerikokouksen myötä sekä annetaan tuki sen päätökselle asettaa ns. viisaiden henkilöiden ryhmä pohtimaan CBSS:n tulevaa toimintaa. Samoin päätöslauselmassa kehoitetaan tiivistämään yhteistyötä EU:n Itämeri-strategian, Pohjoisen ulottuvuuden ja Luoteis-Venäjän sosiaalisen ja taloudellisen kehitysstrategian kesken (Venäjällä ei ole omaa Itämeren alueen strategiaa).

BSPC:n puheenjohtajuus siirtyi Hampurin maapäiviltä Ahvenanmaalle. Tämä on ensimmäinen kerta, kun Ahvenanmaa johtaa Itämeri-parlamentaarikoita. 27. parlamentaarikkokonferenssi pidetään Maarianhaminassa 26.–28. elokuuta 2018. Ahvenanmaalaisten kunnianhimoisena tavoitteena on CBSS-ulkoministeritroikan eli Islannin, Ruotsin ja Suomen ulkoministereiden osallistuminen konferenssin avajaistuntoon, vaikkei esim. Hampurin konferenssiin lukuisista yrityksistä huolimatta saatu ulkoministerejä mukaan. Ahvenanmaan vuoden 2018 elokuuhun ulottuvan BSPC-puheenjohtajuuskauden prioriteetteja on tukea kestäviä yhteiskuntia demokraattisten arvojen, ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja yhtäläisten mahdollisuuksien kaltaisten arvojen kautta. Ahvenanmaan tavoitteena on myös alueellisen yhteistyön ja integroitumisprosessien edistäminen sekä maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvien parhaiden käytäntöjen vaihtaminen ja viranomaisyhteistyön edistäminen.

Hampurin BSPC-konferenssin Suomen valtuuskuntaa johti valtuuskunnan puheenjohtaja Veera Ruoho ja siihen kuuluivat kansanedustajat Hanna Kosonen, Riitta Myller, Maria Tolppanen ja Anne-Mari Virolainen.

Edustaja Ruoho esitteli puheenvuorossaan hallituksen käsittelyyn tulevan Suomen Itämeren alueen strategian vision. Hän myös avasi raatihuoneella Suomen eduskunnan kokoaman Suomi 100-mobiilinäyttelyn ”The Story of Finland”. HELCOM-raportoija ja Itämeren rehevöitymisraportoijan edustaja Saara-Sofia Sirenin laatima raportti Itämeren rehevöitymisen tilasta julkaistiin konferenssiaineistossa. Raportissaan Sirén

mm. toteaa, että Itämeren tila on edelleen hälyttävä huolimatta kaikista kansainvälisesti ja kansallisesti laadituista sopimuksista, ohjelmista ja sitoumuksista sekä toimista niiden toteuttamiseksi. Itämeren ravinnekuormitus on osin vähentynyt, mutta entistä määrätietoisempia toimia tarvitaan Itämeren pelastamiseksi.

2.4 Pysyvä komitea

Pysyvä komitea on BSPC:n korkein elin vuosittain järjestettävien Itämeren parlamentaarikkokonferenssien välillä. Komitealla oli neljä varsinaista kokousta.

Brysselissä tammikuussa pidetyssä pysyvän komitean kokouksessa parlamentaarikot saivat Itämeren valtioiden neuvoston virkamieskomitean puheenjohtajan, suurlähettiläs *Guðmundur Árni Stefánsson*, raportin hallituksenvälisestä Itämeri-yhteistyöstä. Raportissa Stefánsson kertoi Islannin CBSS-puheenjohtajuuden prioriteeteista ja korosti Itämeri-yhteistyön merkityksestä Islannin ulkopoliitikalle. EU on jatkossakin Islannin tärkein kauppakumppani ja maa tulee jatkamaan yhteistyötään erityisesti Länsi-Euroopan valtioiden kanssa. Maailmanpoliittinen tilanne oli vuonna 2016 muuttunut radikaalista USA:n uuden presidentin nimittämisen myötä ja tämä vaikuttanee myös alueellisen yhteistyöhön, Stefánsson tähdensi. CBSS on Itämeren alueen demokraattisen vuoropuhelun foorumi ja alueellisia haasteita on paljon – pakolaistilanne, terrorismi sekä Ukrainan tilanne. Islannin puheenjohtajuusohjelma heijastaa näitä haasteita – demokratia on vahvistanut Itämeren alueen kehitystä, tasa-arvo varmistaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen sukupuoleen, etniseen taustaan ja ikään katsomatta ja on myös osa YK:n 2030 –agendaa. Näiden lisäksi Islanti pyrkii puheenjohtajuusohjelmansa kautta edistämään myös lasten oikeuksia, hyvinvointia ja turvallisuutta sekä taistelemaan ihmiskauppaa vastaan.

Valko-Venäjän parlamentin alahuoneen ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja *Valeri Voronetski* kertoi maansa parlamentin yhteydenpidosta BSPC:n kanssa ja piti vuoropuhelun lisäämistä tarpeellisenä ja positiivisena. BSPC-valtuuskunta vieraili huhtikuussa 2016 Minskissä ja Valko-Venäjän parlamentin alahuoneen ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja piti puheen saman vuoden elokuussa pidetyssä Riian Itämeri-konferenssissa. Voronetski informoi edustajia kesäkuussa järjestettävästä ETYJ:n parlamentaarista yleiskokouksesta Minskissä ja kertoi lyhyesti maassa 2016 pidetyistä parlamenttivaaleista sekä maan ihmisoikeusstrategiasta vuosille 2016-2019, jonka tarkoituksena on vahvistaa kansalaisyhteiskunnan asemaa. Maassa edelleen vallitsevaan kuolemantuomioon liittyen hän totesi kansan enemmistön kannattaneen kuolemantuomion säilyttämistä vuonna 1996 asiasta järjestettyyn kansanäänestykseen vedoten.

HELCOM:n puheenjohtaja *Marianne Wenning* kertoi matkailun aiheuttamasta kuormituksesta Itämeren ympäristölle. Helcomin v. 2007 hyväksymää Itämeren BSAP-toimintasuunnitelmaa hän piti merkittävänä askeleena eteenpäin, sillä se on ensimmäinen kerta, kun Itämeren merellistä ympäristöä katsotaan yhtenä ekosysteeminä, jota halutaan suojella. Wenning nosti esille neljä osa-aluetta, jotka vaikuttavat Itämeren alueen ympäristön tilaan ja joiden eteen vaaditaan lisää ponnisteluja, erityisesti rehevöityminen, vaaralliset aineet, meriliikenne sekä merellisen ympäristön monimuotoisuuden ylläpitäminen. Wenning esitteli myös ympäristön tilaa koskevien kokonaisvaltaisten HOLAS-arviointien tuloksia ja eritteli tarvittavia jatko-toimenpiteitä Itämeren merellisen ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi.

Huhtikuussa Hampurissa kokoontuneessa pysyvän komitean kokouksessa Hampurin yliopiston Hans Bredow -instituutin mediatutkimuksesta vastaava tohtori *Jan-Hinrik Schmidt* kertoi internetin ja Facebookin, Wikipedian, Twitterin ja YouTuben kaltaisen sosiaalisen median vaikutuksesta kansalaisten poliittiseen osallistamiseen. Schmidtin mukaan sosiaalinen media ja internet on tullut jäädäkseen perinteisten poliitisten vaikutusmuotojen rinnalle. Ed. Ruoho kysyi sosiaalisen median mahdollisista vaikutuksista maahanmuuttokriisiin laukaisemiseen ja pohti sosiaalisen median roolia esim. nuorten värväämiseen ISIS:n rivei-

hin. Kokoukseen osallistunut Pohjoismaiden neuvoston Itämeri-raportoiija ed. *Wille Rydman* toivoi Itämeren parlamentaarikkofoorumin nuorisoyhteistyön tiivistämistä esim. Pohjoismaiden neuvoston mallin mukaisesti.

2.5 Kestävän matkailun työryhmä

Kestävän matkailun työryhmällä oli vuosikertomusvuonna kolme kokousta. Suomea työryhmässä edusti ed. Riitta Myller.

Tammikuun kokouksessa Brysselissä työryhmän jäsenet kuuluivat YK:n alaisuudessa toimivan Maailman matkailujärjestön alueellista johtajaa *Isabel Garaña*a, joka kertoi matkailualan maailmanlaajuisista kehitystrendeistä ja YK:n julistaman kestävän matkailun kansainvälisen teemavuoden ohjelmasta.

Bredan yliopiston kestävän matkailun ja liikenteen keskuksen professori *Paul Peeters* alusti työryhmälle kestävän matkailun ympäristönsuojelun ja ilmastonmuutoksen vuorovaikutussuhteesta ja esitteli sarjan konkreettisia toimenpide-ehdotuksia liikennevirtojen ja matkailureittien optimoimiseksi.

Maaliskuun kokouksessa Kielissä Schleswig-Holsteinin alueparlamentin varapuhemies *Bernd Heinemann*, toivotti Itämeren alueen nuorisofoorumin edustajat tervetulleiksi yhteiseen kokoukseen Itämeri-parlamentaarikoiden kanssa ja korosti matkailun merkitystä maakunnan taloudelle. Matkailua tulisi lähestyä kokonaisvaltaisesti, rajat ylittävästi ja siinä tulisi huomioida ympäristönsuojelu, liikennesuunnittelu, liiketoiminnan suunnittelu sekä matkailualan koulutusyhteistyö. Tämän lisäksi Itämeren alueen brändin alle tulisi muodostaa yksi yhtenäinen matkailualue. Kokousta johtanut Mecklenburg-Etu-Pommerin alueparlamentin puhemies *Sylvia Bretschneider* totesi, että esim. aasialaisia matkailijoita tulisi houkutella Itämeren alueelle yhteisten matkailun edistämispöytäkirjojen avulla. Hän piti nuorten näkökulmaa Itämeren alueen yhteistyöhön erityisen tärkeänä. Bretschneider piti Itämeren matkailukeskuksen perustamista alueellisen matkailun tulevana katalysaattorina.

Ehrenberg Kommunikation GmbH:n *Allan Sonne Sørensen* piti viestintää yhteistyön tärkeimpänä tekijänä. Matkailu Itämeren alueella kasvaa, mutta matkailualaa ei mentaalisesti yleensä mielletä tärkeäksi, vaikka se generoi merkittäviä tuloja. Saksa on alueen tärkein matkailumaa, mutta myös nousevat matkailuvaltiot, kuten esim. Kiina voisivat tuoda alueelle merkittäviä matkailutuloja. Itämeren alueen maat voisivat saada etuja yhteisestä markkinoinnista. Matkailutottumukset ja kohderyhmät vaihtelevat maittain, joten oikeanlaisen markkinointikanavan löytäminen on tärkeää. Matkustamisen edistämiseksi matkustamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa, valitettavasti pakolaistilanne on kuitenkin tuonut rajatarkastukset takaisin joillekin EU:n sisärajoille, *Sørensen* päivitteli.

Stena Linesin Saksan toimintojen kaupallinen johtaja *Ron Gerlach* kertoi rannikkoalueiden matkailusta ja kestävästä liikkuvuudesta. Risteilyalusten ruokahävikki (yksinomaan Stena Linesin alusten ruokahävikki on tonnin verran ruokajätettä viikossa) on merkittävää. Gerlach kertoi myös, että Stena Lines on tilannut 30 uutta alusta Kiinasta. Latvialainen edustaja *Veiko Spolītis* kysyi rikkidirektiivin seurauksena tapahtuneesta nestekaasun ja raskaan polttoöljyn korvautumisesta LNG:llä, minkä seurauksena aluksia ostettaisiin enemmän Suomesta tai Ranskasta. Spolītis halusi tietää mihin suuntaan tulevaisuuden alusmarkkinat kehittyisivät – sähköön vai nesteytettyyn maakaasuun LNG:n? Markkinat ovat Gerlachin mukaan muuttumassa kestävämpään suuntaan. Miten LNG käyttäytyy, jos aluksella sattuisi onnettomuus on vielä selvittämättä. Eri mailla on myös erilainen suhtautuminen sähkölatauspisteiden asentamiseen satamiin (infra on käytössä mm. Ruotsissa, mutta ei esim. Saksassa). *Christina Pfeiffer* puolestaan kertoi maaseudun talouden roolista Schleswig-Holsteinin omassa matkailustrategiassa.

3. ARKTISEN ALUEEN PARLAMENTAARIKOKONFERENSSI

3.1 Tiivistelmä

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunnan toimintaa sävytti vuonna 2017 erityisesti Suomen puheenjohtajuuskauden alkaminen Arktisessa neuvostossa (AN) keväällä 2017. Arktisen neuvoston puheenjohtajuuden myötä Suomi oli arktisen politiikan keskiössä. Suomen arktisia kannanottoja seurattiin tämän vuoksi erityisellä mielenkiinnolla.

Arktisen neuvoston puheenjohtajamaana 2017–2019 Suomi korostaa Pariisin ilmastopimuksen toimeenpanoa ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteita arktisessa yhteistyössä. Suomen tavoitteena on myös vahvistaa arktista yhteistyötä ja sen jatkuvuutta puheenjohtajakautensa aikana, myös korkeimmalla poliittisella tasolla. Samat tavoitteet olivat nähtävissä myös parlamentaarikoiden työssä.

Valtuuskunnan puheenjohtaja Katri Kulmuni (kesk.) esitteli Suomen puheenjohtajuuskauden teemoja sekä laajemminkin Suomen arktista osaamista pysyvän komitean kokouksissa ja muissa kansainvälisissä yhteyksissä. Puheenjohtaja Kulmuni kutsuttiin kesäkuussa Wilson Centeriin Washingtoniin kertomaan Yhdysvaltojen arktisen politiikan keskeisimmille vaikuttajille Suomen arktisesta politiikasta ja näkemyksistään arktisen yhteistyön edistämiseksi.

3.2 Valtuuskunnan toiminta

Arktinen valtuuskunta nosti tavoitteekseen Suomen arktisen politiikan näkyvyyden lisäämisen. Valtuuskunnan puheenjohtaja ja jäsenet osallistuivat kertomusvuonna useaan korkean tason arktiseen kokoukseen ja he viestivät alueen merkityksestä myös useissa julkisissa kannanotoissaan.

Vuoden 2017 aikana valtuuskunta kutsui kuultavaksi liikenne- ja viestintäministeri Anne Bernerin ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaisen. Ministeritapaamisissa erityistä mielenkiintoa osoitettiin AN:n puheenjohtajuuskauden etenemisen suhteen sekä suunnitelmiin koskien Jäämeren rataa ja Koilliskaapelia.

Helmikuussa järjestetyssä valtuuskunnan kokouksessa keskityttiin arktisen alueen turvallisuuspolitiikkaan ja siihen liittyviin muutostekijöihin – vaikka kovan turvallisuuden kysymykset eivät neuvoston asialistalle kuulukaan. Sakari Martimo (kommodori, evp.) esitti tilaisuudessa näkemyksiään aiheesta ja esitti arvioitaan alueen turvallisuuspoliittisen tilanteen muutoksista. Martimo katsoi, että vaikka kovan turvallisuuden kysymykset eivät kuulu Arktisen neuvoston agendalle, on ne huomioitava aluetta koskevassa laajemmassa keskustelussa. Huolta on Martimon mukaan aiheuttanut ainakin Venäjän sotilaallinen varustautuminen arktisella alueella sekä maan toimet rajojensa ulkopuolella. Martimon mukaan arktisella alueella kyseessä on kuitenkin lähinnä Venäjän pyrkimys suojata pohjoisessa aukeavaa uutta rajaansa ja alueella sijaitsevia Pohjoisen laivaston yksiköitä. Samalla on hyvä huomioida, että kyse on pitkälti sotilaallisten voimavarojen jälleenrakentamisesta, sillä Neuvostoliiton hajottua alue jäi pitkäksi aikaa vähälle huomiolle.

Valtuuskunta piti tilanteen huomioiden tärkeänä, että Arktisen neuvoston yhteistyötä pystyttäisiin vahvistamaan ja että keskusteluyhteys valtioiden välillä jatkuu. Valtuuskunnan edustajat näkivät, että yhteistyö ympäristökysymysten ratkaisemiseksi on ollut toimiva ratkaisu, jonka avulla alueen valtiot kykenevät toimimaan yhdessä etsiessään ratkaisuja kaikkia koskeviin haasteisiin.

Valtuuskunta tapasi ministeri Bernerin 14.6.2017. Ministeri Berner informoi valtuuskuntaa hallituksen toimista arktisen neuvoston puheenjohtajuuskauden valmisteluiden osalta sekä kertoi näkemyksiään Jäämeren radan ja Koilliskaapelin suunnitelmista. Jäämeren radan osalta Norja on esittänyt suhtautuvansa yhteistyöhön positiivisesti, mikäli Suomi haluaisi ratakannan toteutettavuutta selvittää.

Koillisväylän kautta Aasiasta Eurooppaan vedettävän tietoliikennekaapelin toteutuminen mahdollistaisi Bernerin mukaan Suomen aseman kansainvälisen dataliikenteen solmukohtana. Suomen maantieteellinen sijainti on kaapelin kannalta optimaalinen, sillä sekä Norjan että Venäjän puolelta käyttökelpoisimmat reitit vaihtoehdot kulkisivat Suomen kautta. Kaapelihankkeeseen onkin suhtauduttu myönteisesti kaikissa sen kannalta keskeisissä valtioissa. Sittemmin Cinia oy on lähtenyt datakaapelihanketta vetämään.

Syyskuun 19. päivänä järjestetyssä valtuuskunnan kokouksessa suurlähettiläs Aleksi Härkönen kertoi Fairbanksin ministeritapaamisen olleen lopulta yllättävänkin menestyksenkäs. Tapaamisessa hyväksyttiin jäsenvaltioiden yhteinen julistus ja Suomen puheenjohtajuusohjelma Arktisessa neuvostossa. Jäsenmaat olivat myös yksimielisiä arktisen yhteistyön jatkumisen tärkeydestä. Tapaamisen alla neuvoston toimintaa oli varjostanut epävarmuus Yhdysvaltojen halukkuudesta jatkaa arktista yhteistyötä. Maan ulkoministeri Rex Tillerson oli kuitenkin vakuuttanut Yhdysvaltain pitävän kiinni olemassa olevasta linjastaan. Toisaalta esille nostettiin huomioita, joiden mukaan Yhdysvaltojen ilmastopoliittinen linja pysyy epävarmana.

Härkösen mukaan positiivista kiinnostusta Suomen puheenjohtajuuskauden ohjelmaa kohtaan on osoitettu laajalti. Myös YK:ssa on nähty kiinnostuksen kasvu koskien arktista aluetta. YK:ssa ollaan tyytyväisiä Suomen puheenjohtajuusohjelman painotuksiin, sekä ilmastonmuutoksen että YK:n kestävän kehityksen 2030 -agendan tavoitteiden osalta.

Arktisen talousneuvoston AEC:n puheenjohtaja Tero Vauraste taustoitti valtuuskunnan tapaamisessa Arktisen alueen liiketoimintaympäristön kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä. Markkinayhteyksien osalta keskeiseksi teemaksi on noussut arktisen alueen tuotantoketjujen sitominen kansainvälisiin markkinoihin. Aasian merkitys arktisella alueella on kasvamassa, sillä alueella tarvitaan paljon ulkopuolista rahoitusta sen investointipotentiaalin hyödyntämiseksi.

24.10.2017 järjestetyssä valtuuskunnan kokouksessa ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen antoi ajankoh-taiskatsauksen hallituksen arktiseen ympäristöpolitiikkaan ja sen painopisteisiin liittyen. Hallituksen ympäristöpolitiikan prioriteetti Arktisessa neuvostossa on Pariisin ilmastopöytäkirjan toimeenpanon edistäminen. Yhdysvaltojen hallinnon muuttuneiden tavoitteiden vuoksi tärkeäksi prioriteetiksi on valikoitunut mustan hiilen ympäristövaikutusten torjunta, sillä tämä tavoite yhdistää kaikkia alueen maita ja sen osalta yhteistyöllä on mahdollista saavuttaa merkittäviä päästöjen vähennyksiä.

3.3 Pysyvä komitea

Parlamentaarikkokonferenssien välillä työtä arktisen alueen yhteistyön edistämiseksi jatketaan valtuuskunnan ja pysyvän komitean kokouksissa. Pysyvän komitean tärkeimmät tehtävät ovat konferenssien valmistelu, parlamentaarikkokonferenssissa esitettyjen yhteisten tavoitteiden edistäminen sekä Arktisen neuvoston parlamentaarinen seuranta.

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin pysyvä komitea kokoontui vuoden ensimmäiseen kokoukseen Anchorage, Alaskassa 23.–25.2.2017. Kokouksessa keskusteltiin muun muassa Yhdysvaltojen politiikasta arktisilla alueilla sekä tieteellisestä yhteistyöstä. Eduskunnasta Anchorageen kokoukseen osallistui Arktisen valtuuskunnan puheenjohtaja Kulmuni. Edustaja Katri Kulmuni esitti omissa puheenvuoroissaan Suomen kansallisia tavoitteita ja tulevan Arktisen neuvoston puheenjohtajuuskauden prioriteetteja.

”Suomella on erityisosaamista erityisesti uusiutuvan energian hyödyntämisessä arktisilla alueilla. Tätä osaamista olisi mahdollista viedä myös Pohjois-Amerikan ja Venäjän arktisille alueille, joiden haasteena nähdään esimerkiksi energiantuotannon osalta riippuvuus fossiilisista polttoaineista”. Kulmunin mukaan Suomessa testattuja ratkaisuja voisi esittää laajemmin muiden arktisten maiden päätöksentekijöille ja alueen parlamentaarikoille. ”Usein unohdamme, että Suomessa on osaamista esimerkiksi kylmärakentamisen tai tietoliikenneyhteyksien alalla, joita voitaisiin sellaisenaan tarjota muille arktisille valtioille.” Kokouksen

yhteydessä Kulmuni vaihtoi näkemyksiä Alaskan senaattori Lisa Murkowskin kanssa liittyen Suomen tulevaan Arktisen neuvoston puheenjohtajuuteen sekä Yhdysvaltojen arktisesta politiikasta presidentti Trumpin hallinnon aikana.

Pysyvän komitean Grönlannin kokouksessa 15. – 18.5.2017 Suomen valtuuskuntaa edusti edustaja Kari Kulmala (ps). Kokouksessa tutustuttiin Grönlannin erityisolosuhteisiin arktisena alueena. Komitea tapasi muun muassa Grönlannin varapääministerin Sara Olsvigin, jäätikkötutkijoita ja matkailunedistämisyrityksen edustajia sekä tutustui Grönlannin alkuperäiskansan inuittien kulttuuriin. Kokouksessa keskusteltiin myös pysyvän komitean toiminnan tehostamisesta sekä siitä, miten parlamentaarikkokonferenssi voisi juhlistaa merkkipäiväänsä, kun sen perustamisesta tulee vuonna 2018 kuluneeksi 25 vuotta. Edustaja Kulmala sai tilaisuudessa mahdollisuuden viestiä Arktisen neuvoston ministerikokouksen tuloksista sekä Suomen juuri käynnistyneestä puheenjohtajuuskaudesta.

Vuoden kolmas pysyvän komitean kokous järjestettiin Reykjavikissa Islannissa 12.10.2017. Kokous järjestettiin samanaikaisesti maailman suurimman arktista aluetta käsittelevän tieteellisen konferenssin, Arctic Circlen kanssa. Kokouksessa Islanti halusi esitellä muiden maiden edustajille kansallisia ratkaisujaan energiantuotantoon ja turismiin liittyen. Kokouksessa edustaja Kulmuni päivitti pysyvän komitean edustajille Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuskauden kärkiteemoja, jotka ovat ympäristönsuojelu, meteorologinen yhteistyö, viestintäyhteydet ja koulutus. ”Kaikista tärkeimpänä arktisen yhteistyön alueena pidän ympäristönsuojelua, joka tarkoittaa niin biodiversiteetin säilyttämistä, saastuttamisen ehkäisemistä kuin ilmastonmuutokseen sopeutumistakin”, Kulmuni totesi. Koulutuksessa Kulmuni piti tärkeänä sitä, että harvaan asuttujen alueiden asukkailla tulisi olla muun väestön kanssa tasaveroiset mahdollisuudet koulunkäyntiin ja opetukseen. Viestintäyhteydet ovat tärkeitä paitsi etäopetuksessa ja –työskentelyssä myös taoudellisen toimeliaisuuden mahdollistamiseksi.

Vuoden viimeisimmässä pysyvän komitean kokouksessa 23. – 24.11.2017 Helsingissä oli Suomen vuoro esittää osaamistaan arktisella alueella. Pysyvän komitean jäsenille haluttiin esitellä ilmatieteen laitoksen toimintaa sekä ilmastonmuutosta koskevaa tutkimusta. ”Suomen Ilmatieteen laitos kuuluu maailman ehdottomiin huippuihin alallaan. On hienoa viedä vieraamme tutustumaan sen työhön. Tavoitteemme on edistää alueen ilmastotutkimusta ja eri maiden tutkimuslaitosten yhteistyötä”, Kulmuni totesi. ”Kun ilmasto lämpenee, matkailu ja merenkulku sekä kalastus ja muu luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen tulevat lisääntymään. Se kasvattaa arktisen ympäristön havainnoinnin ja siihen liittyvien palveluiden kysyntää. Suomella on korkeatasoista sää- ja meriosaamista, jota me kansanedustajatkin pyrimme tuomaan eri yhteyksissä esille”, Kulmuni kertoi.

Pysyvä komitea sai Helsingin kokouksessa Suomen arktisten asioiden suurlähettilään Aleksi Härkösen ja Arktisen talousneuvoston puheenjohtajan Tero Vaurasteen katsaukset puheenjohtajuuskauden tuoreisiin kuulumisiin. Valtuuskunnan puheenjohtaja esitteli myös syyskuussa 2018 Inarissa pidettävän Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin valmisteluita.

Arktisen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Kulmuni kutsuttiin 21.–22.6.2017 Washingtonissa järjestettyyn arktiseen konferenssiin, jonka aiheena oli Yhdysvaltojen ja Venäjän rooli arktisella alueella. Konferenssin järjesti Yhdysvaltojen kongressin perustama riippumaton kansainvälinen kysymyksiin keskittynyt tutkimuslaitos Wilson Center. Kulmuni korosti puheenvuorossaan arktisen yhteistyön tärkeyttä. ”Venäjän ja Yhdysvaltojen yhteistyö arktista aluetta uhkaavien ongelmien ratkaisemiseksi on välttämätöntä”, totesi Kulmuni. ”Ilmasto lämpenee arktisilla alueilla kaksi kertaa nopeammin kuin muualla. Yritämme lievittää sen aiheuttamia ongelmia, mutta työ on käymässä koko ajan yhä vaikeammaksi. Ymmärrän hyvin, että on asioita, joista Venäjä ja Yhdysvallat eivät voi olla samaa mieltä. Mutta Arktisella alueella kaikkien on yhdistettävä voimansa, jos haluamme pelastaa sen, mitä pelastettavissa on”, Kulmuni totesi. Kaksipäiväisen konferenssin ohella Kulmuni ja Sivertsen tapasivat USA:n senaattorit Lisa Murkowskin ja Dan Sullivanin.

3.4. Arktinen neuvottelukunta

Eduskunnan arktinen valtuuskunta osallistui oman työnsä ohessa myös Suomen Arktisen neuvottelukunnan toimintaan. Arktinen neuvottelukunta on keskeinen pohjoisen ja arktisen politiikan vuorovaikutuksen foorumi. Neuvottelukunta luo yhteyksiä ja edistää tiedonkulkua ministeriöiden, alueiden, paikallishallinnon, liike-elämän ja kansalaisyhteiskunnan edustajien välillä. Sen tehtävänä on kirkastaa Suomen arktista maakuva ja mahdollisuuksien mukaan vahvistaa arktista kansainvälistä yhteistyötä. Arktinen neuvottelukunta voi myös laatia konkreettisia ehdotuksia, joilla vahvistetaan Suomen pohjoisen politiikan ja arktisen strategian tavoitteiden tuloksellista toteutumista kotimaisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

Vuonna 2017 järjestettiin kaksi kokousta. Ensimmäinen pidettiin Oulussa 15.6.2017. Puheenjohtajana toimi neuvottelukunnan puheenjohtaja valtiosihteeri Paula Lehtomäki. Kokouksessa käsiteltiin muun muassa avaruusteknologian tarjoamia mahdollisuuksia Suomelle sekä liikenneyhteyksien kehittämisen tarvetta.

Kokouksessa keskusteltiin lisäksi mm. turismista, jonka merkitys Pohjois-Suomelle on kasvanut huomattavasti viime vuosina ja matkailijoiden määrän kasvun odotetaan jatkuvan edelleen. Esimerkiksi Rovaniemellä kasvua on yli 20 prosenttia. Valtuuskunnan edustajat ottivat kantaa erityisesti liittyen tarpeeseen kehittää alueen liikenneyhteyksiä. Matkailun elinvoimaisuuden vahvistamiseksi tarvitaan myös toimivat infrastruktuuriratkaisut. Hyvät liikenneyhteydet ja riittävä määrä tasokkaita palveluita ovat matkailuliiketoiminnan elinehtoja. Lentoyhteydet, toimiva lentokenttäinfrastruktuuri, ja tarve suorille lentoyhteyksille Eurooppaan, tuotiin myös laajemmin esille.

Valtuuskunnan edustajat osallistuivat myös 14. – 16.11.2017 Rovaniemellä arktisen alueen neuvottelukunnan kokoukseen, jonka teemoja olivat Suomen arktisen väestön terveys, hyvinvointi ja koulutus sekä ajan-kohtaiset saamelaiskysymykset. Valtuuskunta osallistui neuvottelukunnan mukana "In the Spirit of the Rovaniemi Process – Local and Global Arctic" –konferenssiin. Rovaniemen kaupungin, Lapin yliopiston ja Suomen Arktisen Seuran järjestämä konferenssi jatkaa niin kutsutun Rovaniemi-prosessin perinnettä.

Rovaniemi-prosessilla viitataan kehityskulkuun, joka alkoi Suomen tekemästä arktisen ympäristöyhteistyön aloitteesta ja johti arktisten valtioiden vuonna 1991 allekirjoittamaan ympäristön suojelustrategiaan ja myöhemmin Arktisen neuvoston perustamiseen.

Välimeri–unionin keskeisimpänä tavoitteena on EU-maiden ja Välimeren eteläpuolisten maiden vuoropuhelun ja yhteistyön lisääminen unionin 43 jäsenmaan kesken. Unionin parlamentaarinen yleiskokous (Parliamentary Assembly - Union for the Mediterranean, PA-UfM) antaa parlamentaarisia virikkeitä alueen yhteistyön kehittämiseksi, kannanottoja Välimeri-kumppanuudesta ja kumppanuussopimusten toimeenpanosta sekä poliittisia suosituksia ja julkilausumia Euro–Välimeri -ministerikokousten harkintaan.

Suomen valtuuskunta Välimeren unionin parlamentaarisessa yleiskokouksessa muuttui vuoden 2017 aikana kun puhemiesneuvosto nimesi edustaja Veera Ruohon tilalle valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi edustaja Tiina Elovaaran.

Kertomusvuoden alkupuolella pidetyssä kokouksessa valtuuskunta sai suurlähettiläs Tiina Jortikka-Laitiselta katsauksen Välimeri unionin ajankohtaisiin asioihin. Unionin pääsihteeri Fathallah Sijilmassin prioriteettina on kuluvalle kaudella poliittisen dialogin edistäminen jäsenmaiden kesken samoin kuin käytännönläheisen yhteistyön jatkaminen konkreettisten mm. ympäristöalan projektien muodossa. Suomi osaltaan on pyrkinyt vahvistamaan kaupunkien välistä yhteistyötä kaupunkielämän ympäristöystävällisyyden lisäämiseksi (Green cities –konsepti).

Kertomusvuoden tärkein tapahtuma oli parlamentaarisen yleiskokouksen vuosikokous, joka järjestettiin puheenjohtajamaassa Italiassa toukokuussa 2017. Kokouksen pääaiheina olivat kestävä kehitys ja nuorisotyöttömyyden hoito Välimeren alueella. Suomesta kokoukseen osallistuivat Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Mika Raatikainen ja varapuheenjohtaja Pertti Salolainen.

Vuosikokouksen yhteydessä järjestettiin yleiskokouksen alaisten pysyvien komiteoiden kokoukset. Suomella on jäsenyydet poliittisten, turvallisuus- ja ihmisoikeusasioiden komiteassa (pj. Raatikainen) sekä energia-asioiden komiteassa (varapj. Salolainen).

Poliittisten asioiden komiteassa keskityttiin tarkastelemaan Välimeren unionin tähänastisia saavutuksia ja unionin jäsenten välisen poliittisen dialogin kehittämiseen tähtäviä toimia. Komiteassa korostettiin unionin konkreettisten projektien merkitystä Välimeren eteläpuolisen alueen sosioekonomisen kehityksen tukemiseksi. Niin ikään korostettiin Välimeren unionissa hyväksytyin tiekartan tärkeyttä organisaation toiminnan kehittämiseksi.

Ympäristöasioiden komitean kokouksen pääaihe oli pakolaisvirtojen vaikutukset lähtömaiden infrastruktuureihin ja Välimeren tilaan. Komitean hyväksyi suositukset aihealueesta. Suositukseen lisättiin Suomen (ed. Salolainen) esityksestä likavesien ja jätteiden mukana Välimereen kulkeutuvien lääkeaineiden haitallisuus meren saastumiselle.

Yleiskokouksen täysistunto-osuuden aiheina olivat kestävä kehitys (Agenda 2030) ja nuorten työmahdollisuudet Välimeren alueella. Puheenvuoroissa korostettiin nuoriin investoimisen tärkeyttä, jotta mm. pakolaisvirrat saadaan pysäytettyä nykymittakaavassaan ja ihmiset pystyvät jäämään kotiseuduilleen. Pääpuheenvuoron käyttänyt EU:n korkea edustaja Federica Mogherini korosti, että samankaltaisuudet yhteiskunnallisessa tilassa Välimeren eri puolilla ovat suuremmat kuin monesti ajatellaan: kaikkia alueen maita vaivaa mittava nuorisotyöttömyys, kahtiajakautuminen sekä luottamuspuola poliittisia instituutioita kohtaan. On etsittävä yhdessä keinoja vaikuttaa tilanteeseen ja jaettava tietoa toimivista malleista.

Yleiskokouksen alaisen rahoitussääntöjä käsittelevän työryhmän edustaja nosti täysistunnossa esiin ajatuksen perustaa pysyvä sihteeristö unionin parlamentaarille yleiskokoukselle. Pysyvän sihteeristön tehtävänä olisi yhteistyön kehittäminen Välimeren unionin hallitusten välisen toiminnan ja parlamentaarisen ulottuvuuden välillä. Sillä myös pyrittäisiin jatkuvuuden nykyistä parempaan turvaamiseen parlamentaari-

sen yleiskokouksen työssä. Jäsenmaita kehoitettiin osallistumaan aktiivisesti asian käsittelyyn tulevissa työryhmän kokouksissa. Asiaa on pitkään pyöritelty työryhmässä, mutta siinä ei ole onnistuttu liikkumaan johdettujen jäsenmaiden heikosta osallistumisesta työryhmän kokouksiin.

Parlamentaarisen yleiskokouksen yhteydessä Italia järjesti myös järjestyksessään neljännen jäsenmaiden parlamenttien puhemieskonferenssin. Osanotto puhemieskonferenssiin jäi edellisvuosien tapaan hyvin vähäiseksi. Suomi ei osallistunut puhemiesosuuteen, kuten ei lähes mikään muukaan EU-maa.

Romaan yleiskokouksessa Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen puheenjohtajuus siirtyi Egyptille.

5 NATON PARLAMENTAARINEN YLEISKOKOUS

Naton parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen-valtuuskunta jatkoi vuonna 2017 samalla kokoonpanolla: puheenjohtaja Ilkka Kanerva (kok), varapuheenjohtaja Eero Heinäluoma (sdp), edustajat Mikko Savola (kesk) ja Tom Packalén (ps).

5.1 Suomen ja Ruotsin Nato-valtuuskunnat Brysselissä

Suomen ja Ruotsin parlamenttien Nato-valtuuskunnat tekivät yhteisen tiedonkeruumatkan 6 ja 7.2.2017 Brysseliin. Pääpaino oli keskusteluissa Naton päämajassa, mutta matkan aikana tavattiin myös EU:n puolustuspolitiikasta vastaavia henkilöitä. Suomen puolelta keskusteluihin osallistui koko valtuuskunta.

Suomen ja Ruotsin todettiin olevan Nato-kumppaneista kehittyneimpiä. Ns. laajennettujen kumppanuuk-sien ohjelma (EOP, Enhanced Opportunities Partners), joka on avoin viidelle Naton kehittyneimmälle kumppanille, tarjoaa kumppanimaille mahdollisuuden syventää yhteistyötään Naton kanssa halutussa laajuudessa. Brysselissä korostettiin, että kumppanimaiden pitää itse olla aktiivisia yhteistyön tiivistämi-ssä, Naton puolella aiemmin näkyvästi esillä olleet kriisinhallintakysymykset ja kumppanuusverkoston kehittäminen ovat nyt jääneet taka-alalle sotilasliiton keskittyessä perinteiseen ydintehtäväänsä, kollektiiviseen puolustukseen.

5.2 Naton parlamentaarinen kokous Huippuvuorilla ja Oslossa

Edustajat Heinäluoma ja Packalén osallistuivat Huippuvuorilla ja Oslossa järjestettyyn Nato-maiden parla-mentaarisen yleiskokouksen kokoukseen 8 – 10.5.2017. Kokouksessa keskusteltiin Naton roolista ja mer-kityksestä Pohjois-Euroopassa.

Norjan keskeinen turvallisuuspoliittinen ratkaisu on Nato, ja muilla yhteistyömuodoilla (esim. pohjoismai-nen puolustusyhteistyö Nordefco) on vain Natoa täydentävä rooli. Norja on panostanut puolustukseensa merkittävästi resursseja viime vuosina ja on euromääräisesti ohittanut esimerkiksi Ruotsin. Norja toivoo Naton kiinnittävän aiempaa enemmän huomiota pohjoiseen, mutta painottaa High North – Low Tension –tahtotilan ylläpitämistä myös jatkossa.

5.3 Kevätkokous Tbilisissä

Edustaja Mikko Savola osallistui yleiskokouksen kevätkokoukseen Tbilisissä 26.5.-29.5.2017. Georgia on kumppanimaa, jolle annettiin Nato-jäsenyysperspektiivi Bukarestin Nato-huippukokouksessa vuonna 2008: "NATO welcomes Ukraine's and Georgia's Euro-Atlantic aspirations for membership in NATO. We agreed today that these countries will become members of NATO." Isännät todistelivat eri kokouksissa sitä, että Georgia täyttää jäsenkriteerit ja että Bukarestissa annettavan lupauksen lunastamiseen on tehtävä selvä tiekartta.

Tbilisissä keskusteltiin paljon myös ISIS:n vastaisesta taistelusta sekä Naton tekemistä toimista Baltian, Puo-lan, Romanian ja Bulgarian tukemiseksi. Naton todettiin toimivan tasapainoisesti ja vastuuntuntoisesti. Uu-det rotatoivat joukot osoittavat, että Nato ottaa kaikkien jäsenmaiden turvallisuuden takaamisen vaka-vasti. Tehdyt toimet eivät ole kuitenkaan ylimitoitettuja ja niiden tarkoituksena ei ole provosoida Venäjää vastatoimiin.

5.4 Syyskokous Bukarestissa

Koko valtuuskunta osallistui yleiskokouksen syyskokoukseen Bukarestissa 6 – 9.10.2017. Kokouksessa puhuttiin sotilasliiton keskinäisestä työnjaosta ja taakanjaosta. Yhdysvallat on presidentti Trumpin suulla vaahtinut tasapuolisempaa taakanjakoa sekä Nato-mailta konkreettisia toimia sitoutumisessa Walesin Nato-huippukokouksessa 2014 sovittuun 2 prosentin bruttokansantuotetavoitteeseen. Kokouksessa tuotiin esiin, että usea Nato-maa on tehnyt budjettikorotuksia, ja mm. Latvia ja Liettua saavuttavat 2 prosentin bkt-rajan vuonna 2018; Viro on jo muutaman vuoden tämän kriteerin täyttänyt.

ISIS:n vastaisen taistelun osalta tilanne näyttää hyvältä Irakissa ja Syyriassa. Järjestön hallussaan pitämien maa-alueiden määrä pienenee koko ajan. Vaikka ISIS:n ”kalifaatti” saadaankin tuhottua tämä ei kuitenkaan poista terrorismiongelmia. Naton yksi keskeisiä tehtäviä onkin auttaa liittokunnan jäsenmaita terrorismin vastaisessa toiminnassa.

5.5 Transatlanttinen kokous Yhdysvalloissa

Koko valtuuskunta osallistui transatlanttiseen kokoukseen 11 -13.12.2017 Yhdysvalloissa. Suuret demokraatit vastaan Venäjä ja Kiina –ajattelu oli yksi läpileikkaavia teemoja seminaarissa. Toisen maailmansodan jälkeinen maailmanjärjestys on uhattuna, ja vain yhteen hiileen puhaltamalla saadaan tämä haaste voitettua.

Trumpin hallinnon oltua vallassa nyt vuoden verran uuden presidentin agenda alkaa konkretisoitumaan. America First –ajattelu on läpileikkaava teema kaikessa toiminnassa. Tämä näkyy konkreettisesti muun ilmastopolitiikassa (vetäytyminen Pariisin ilmastopöytäkirjasta), kauppaneuvotteluissa (TPT-aloitteesta luopuminen, TTIP jäissä, Nafta menossa uudelleen arvioitavaksi) sekä vaatimuksina liittolaisten suuntaan tasapainoisemmasta taakanjaosta puolustuksessa.

Suurvaltakamppailussa päävastustaja on Kiina, Venäjäkin koetaan aggressiivisena toimijana, mutta Moskovan resurssien rajallisuuden vuoksi Venäjän merkitys on lopulta Kiinaa selkeästi pienempi. Selkein jatkumo ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa on sitoutuminen Natoon (pienen alkuepäroinnin) jälkeen. Tästä konkreettisina esimerkkeinä ovat Nato-pataljoonat Baltiassa ja Puolassa (Enhanced Forward Presence) sekä EDI-rahoitus (European Deterrence Initiative). EDI/EDI –rahoitus on ensi vuonna nousemassa lähes 5 miljardiin dollariin (vuonna 2016 rahoitus oli alle 1 miljardi, 2017 3,4 miljardia). Rahoitustason nosto vaatii vielä kongressin päätöksen, mutta asialle on olemassa molemmissa puolueissa voimakas tuki.

6 PARLAMENTTIENVÄLINEN LIITTO (IPU)

Parlamenttienvälinen liitto (IPU) työskentelee parlamentarismia vahvistamiseksi. Vuoden 2017 lopussa – kahdeksan uuden jäsenmaan myötä - järjestöön kuuluvat 178 maan parlamentit ja 12 liitännäisjäsentä. IPU:n keskeiset teemat ovat: vahvat ja edustukselliset parlamentit, sukupuolten välinen tasa-arvo; ihmisoikeudet; kestävä kehitys; rauha ja turvallisuus; nuorten osallistuminen ja globaali hallinto.

Kertomusvuoden aikana Parlamenttienvälisen liiton yleiskokouksissa näkyivät suuret yleismaailmalliset aiheet, kuten epätasa-arvon vähentäminen yhteiskuntien välillä ja niiden sisällä, ilmastonmuutoksen torjuminen ja varautuminen sen vaikutuksiin sekä kulttuurien ja uskontojen välinen vuoropuhelu. Vuoden 2017 jälkimmäisessä yleiskokouksessa Pietarissa valittiin IPU:lle uusi presidentti seuraavaksi kolmevuotiskaudeksi. Meksikolainen 38-vuotias Gabriela Cuevas Barron on nuorin puheenjohtaja ja toinen nainen järjestön 128 vuoden historiassa.

Parlamenttienvälisen liiton toiminnan rungon muodostavat kaksi vuosittaista yleiskokousta, joissa suurin osa maailman parlamenteista on edustettuina. Yleiskokoukset tarjoavat mahdollisuuden parhaiden käytäntöjen vertailuun sekä yleiskeskustelussa että komiteoiden ja lukuisten työryhmien kokouksissa. Ne ovat myös erinomainen tilaisuus luoda ja ylläpitää kahdenvälisiä suhteita eri maiden parlamenteihin.

Suomen valtuuskunta Parlamenttienvälisessä liitossa osallistui kertomusvuoden molempiin yleiskokouksiin Dhakassa ja Pietarissa sekä hyödynsi aktiivisesti kaikkia mainittuja välineitä parlamentaarisen yhteistyön vahvistamiseksi. Suomen IPU-ryhmän johtokunta kokoontui vuonna 2017 kolme kertaa. Ryhmän vuosikokous järjestettiin 20.6.2017.

6.1. IPU:n kevään yleiskokous Dhakassa

Parlamenttienvälisen liiton (IPU) 136. yleiskokous järjestettiin 1.-5.4.2017 Dhakassa, Bangladeshissa. Yleiskokoukseen osallistui 126 jäsenmaata. Kokouksen alla turvallisuus Dhakassa oli laajalti esillä sekä mediassa että valtuuskuntien sisäisissä arvioissa. Osa jäsenmaista teki päätöksen jättää yleiskokous väliin. Kaikki Pohjoismaat olivat kuitenkin edustettuina. Kokousisännät olivat huomioineet turvallisuusnäkökulmat ja kokouspaikoilla sekä kokousvieraiden kuljetuksia turvaamassa oli useita tuhansia turvallisuusjoukkoja. Kaiken kaikkiaan kokousjärjestelyt sujuivat odotuksiin nähden hyvin 17 miljoonan asukkaan kaupungissa, joka on kuuluisa ruuhkaisesta liikenteestään.

Kokousjärjestelyt sujuivat logistiikan osalta pääosin hyvin. Leimallista oli Bangladeshin väkivaltainen lähihistoria liittyen maan itsenäistymiseen Pakistanista. Tästä muistutettiin varsin selkeästi kokouksen aikana, avajaisseremoniasta koululaisten tanssiesityksiin. Ensimmäisen pysyvän komitean työskentelyssä oli havaittavissa selkeä jakolinja läntisten demokratioiden ja useiden muiden maiden välillä. Joissakin puheenvuoroissa länsimaita syytettiin juuri puuttumisesta muiden, usein kehittyvien maiden asioihin ja tämä tuntui olevan ratkaiseva jälkimmäisen blokin käyttövoima.

Suomen IPU-ryhmän varapuheenjohtajan Simon Elon johtamaan valtuuskuntaan kuuluivat edustajat Ulla Parviainen, Anne-Mari Virolainen, Tarja Filatov, Kari Uotila, Päivi Räsänen.

6.1.1 Hallintoneuvosto: Uusia jäsenmaita, parlamenttien innovaatiokeskus ja Syyria-työryhmä

IPU:n hallintoneuvoston istunnossa Keski-Afrikan tasavalta ja Tuvalu hyväksyttiin IPU:n jäseniksi. Näin ollen IPU:n jäsenmäärä kohosi 173:een. IPU:n pääsihteeri Martin Chungong sai tehtävässään neljän vuoden jatkokauden, joka kestää 30.6.2022 asti. Hallintoneuvosto hyväksyi myös ehdotuksen perustaa Parlamenttien innovaatiokeskus (Centre for Innovation in Parliament), jonka toiminta perustuisi asiasta kiinnostuneiden jäsenmaiden vapaaehtoiseen rahoitukseen. Hallintoneuvosto myös hyväksyi johtokunnan ehdotuksesta

Syyria-työryhmän perustamisen, jonka mandaattiin kuuluu mm. kenttävierailujen järjestäminen ja kokoontuminen yleiskokousten ulkopuolella. Työryhmästä lisää Pietarin yleiskokouksen yhteydessä.

6.1.2 Yleiskeskustelu yhteiskuntien tasa-arvoisuudesta

Kokouksen yleiskeskustelussa keskityttiin epätasa-arvon vähentämiseen yhteiskunnissa ja yhteiskuntien välillä. Edustaja Simon Elo käytti valtuuskunnan puheenjohtajana Suomen puheenvuoron yleiskeskustelussa. Puheenvuorossa hän toi selkeästi esille suomalaisen ja pohjoismaalaisen hyvinvointivaltion vahvuudet tasa-arvon edistäjänä. Hyvinvointivaltio tukee erityisesti heikoimmassa asemassa olevia, pyrkii takamaan kaikille mahdollisimman tasavertaiset mahdollisuudet kehittää itseään sekä tasaa reilulla tavalla hyvinvoinnin eroja. Tasa-arvon ajatuksen olisi oltava sisäänrakennettu kasvatukseen ja koulutukseen. Osoituksena pohjoismaisen järjestelmän toimivuudesta voidaan pitää yhteiskuntarauhaa ja vahvaa sosiaalista koheesiota, mikä näkyy jatkuvasti Pohjoismaiden kärkisijoina kansainvälisissä onnellisuusmittauksissa.

6.1.3. Kiireellinen aihe Afrikan ja Jemenin nälänhädän torjumiseksi

Parlamenttienvälisen liiton yleiskokous voi valita ns. kiireellisen aiheen, johon se haluaa kiinnitettävän erityistä huomiota tärkeänä isona ajankohtaisena kysymyksenä. Dhakan yleiskokous valitsi Belgian, Kenian ja Iso-Britannian yhdistetyn ehdotuksen kiireellisistä toimista Afrikan ja Jemenin nälänhädän torjumiseksi. Aiheesta hyväksytyssä päätöslauselmassa kiinnitetään huomiota humanitaariseen tilanteeseen Itä-Afrikassa, Afrikan Sarvessa, Nigeriassa ja Jemenissä, missä miljoonia ihmisiä uhkaa nälkäkuolema kuivuuden ja ruokapulan takia. Nämä äärimmäisen vaikeat olot aiheuttavat myös pakolaisuutta ja tautiepidemioita. Alueen maista Etiopia ja Kenia ovat maailmassa kymmenen eniten pakolaisia vastaanottavan maan joukossa ja näiden maiden pakolaiset ovat tilanteessa erityisen haavoittuvaisia.

Yleiskokous valitsi aiheen neljän ehdotuksen joukosta: muut aiheet olivat Meksikon ehdotus vahvemmasta maahanmuuttolainsäädännöstä, Palestiinan ehdotus Israelin uusien asutusalueiden laillistamisen tuomitseminen kansainvälisen lain vastaisena; ja Argentiinan ehdotus Venezuelan tilanteesta.

6.1.4 Komiteoiden paneelikeskustelut ja päätöslauselmat

IPU:n yleiskokouksissa järjestön pysyvien komiteoiden keskeinen tehtävä on hyväksyä päätöslauselmia aihealueiltaan ja välittää näitä eteenpäin hallituksille ja muille keskeisille toimijoille suosituksina. Päätöslauselmien käsittelyä on porrastettu niin, että osa komiteoista hyväksyy päätöslauselman kevään yleiskokouksessa ja osa taas syksyn yleiskokouksessa.

Rauhaa ja kansainvälistä turvallisuutta käsittelevä ensimmäinen pysyvä komitea käsitteli Dhakan yleiskokouksessa päätöslauselmaluonnosta parlamenttien roolista maan sisäisiin asioihin kohdistuvan ulkopuolisen vaikuttamisen ehkäisemiseksi. Päätöslauselman luonnoksen olivat laatineet raportorit Konstantin Kosachev, Venäjä ja Skevi Koutra-Koukouma, Kypros.

Uutteran työskentelyn ja ylimääräisten istuntojen jälkeen komitea lopulta hyväksyi päätöslauselman, joka jo alun alkaen tiedettiin hyvin ongelmalliseksi niin Suomelle kuin muillekin länsimaiden 12+maaryhmän maille. Päätöslauselmaluonnos näki parlamenttien keskeiseksi tehtäväksi ulkovaltojen vaikutusyritysten estämisen maan sisäisissä asioissa ja mm. kehotti parlamentteja rohkaisemaan kansalaisjärjestöjä tässä työssä. Erityisesti Suomi ja Saksa toimivat aktiivisesti ehdottamalla aluksi koko päätöslauselman hylkäämistä, ja kun tämä ei ollut mahdollista, jättämällä useita muutosehdotuksia päätöslauselmaan. 12+ jäsenmaiden kanta koko päätöslauselman hylkäämiseksi hävisi äänestyksen äänin 20 - 22. Tämä oli erityisen harmillista, koska Suomen valtuuskunta tunnisti asetelman jo etukäteen ja käytti puheenvuoron maaryhmäkokouksessa teroittaen paikallaolon ja aktiivisen osallistumisen merkitystä. 12+ maaryhmän puheenjohtaja lähettikin ed. Elon pyynnöstä muistutuksen ja vetoamuksen kaikille ryhmän jäsenmaille osallistua komitean kokouksiin tärkeiden äänestysten takia. Tästä huolimatta moni valtuuskunta ei ollut paikalla, millä oli ratkaiseva merkitys äänestyksessä. Suomen valtuuskunta toimi Saksan valtuuskunnan (Bundestag'in puhemies Norbert Lammertin) ehdotuksesta 12+ maaryhmän muutosehdotusten koordinaattorina.

Päätöslauselma hyväksyttiin äänestyksen jälkeen muodossa: "The role of parliament in respecting the principle of non-intervention in the internal affairs of sovereign states." Komitea käsitteli 143 muutosehdotusta, joista 40 prosenttia hyväksyttiin. Äänestyksessä 44 maata äänesti päätöslauselman puolesta, 10 äänesti vastaan (ml. Suomi) ja yksi pidättäytyi äänestämästä. Osa Suomen kannalta hankalimmista muotoiluista saatiin poistettua hyväksytystä lopullisesta päätöslauselmasta. Tästä huolimatta Suomi yhdessä 15 muun 12+maaryhmän valtuuskunnan kanssa jätti varauman koko päätöslauselmaan.

Toinen pysyvä komitea, joka käsittelee kestävää kehitystä, rahoitusta ja kauppaa käsitteli päätöslauselmaa kansainvälisen yhteistyön vauhdittamiseksi kestävä kehityksen tavoitteissa, erityisesti vahvistamalla naisten taloudellista asemaa. Päätöslauselman raportioijat olivat N.K. Premachandran, Intia ja Gabriela Cuevas, Meksiko. Päätöslauselma toteaa kestävä kehityksen tarkoittavan kehitystä, joka mahdollistaa nykyisten tarpeiden tyydytyksen vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuutta samaan. Päätöslauselma korostaa köyhyyden hävittämisen merkitystä tavoitteiden saavuttamiseksi, ja erityisesti maaseudulla asuvien naisten tärkeyttä köyhyyden vähentämisessä. Päätöslauselma toteaa, että naisten osallistuminen taloudelliseen elämään on kestävä kehityksen moottori. Päätöslauselma kehottaaakin parlamentteja edistämään alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten julkisten toimien ja strategioiden laatimista naisten taloudellisen osallistumisen esteiden kumoamiseksi.

Komitea käsitteli 82 muutosehdotusta ja hyväksyi päätöslauselman lopulta yksimielisesti. Suomen valtuuskunnasta edustaja Ulla Parviainen osallistui komitean työskentelyyn.

Demokratiaa ja ihmisoikeuksia käsittelevä kolmas pysyvä komitea ei hyväksynyt Dhakan yleiskokouksessa päätöslauselmaa. Sen sijaan se valmisteli päätöslauselmaa seuraavaan, Pietarin yleiskokoukseen. Tämä päätöslauselma tulee tarkastelemaan kertomusvuonna 20 vuotta täyttävää Universaaliala demokratiajulistusta otsikolla: "Sharing our diversity: The 20th anniversary of the Universal Declaration on Democracy". Komitea kävi taustoittavan keskustelun demokratian kehityksestä ja nykypäivän haasteista demokratialle, kuten ihmisten luottamus demokraattisiin instituutioihin ja nuorten kiinnostus demokraattiseen päätöksentekoon. IPU:n pääsihteeri Martin Chungong painotti, että demokratiassa koko kansakunnan pitää kokea, että he voivat vaikuttaa yhteiskunnan asioihin. Demokratian tulee olla avoin ja vastuullinen. Keskustelussa nousivat esiin myös ihmisoikeudet ja vähemmistöjen oikeuksien turvaaminen. Komitea järjesti myös interaktiivisen keskustelun lasten ja nuorten hyvinvoinnista otsikolla "Act now for adolescents: The role of parliamentarians in promoting adolescent health and well-being". Asiantuntijoita oli mm. Maailman terveysjärjestöstä (WHO) ja YK:n HIV/AIDS ohjelmasta (UNAIDS). Edustaja Filatov edusti Suomen valtuuskuntaa komitean työssä.

YK-asioita käsittelevä neljäs pysyvä komitea käsitteli ensimmäisessä istunnossaan YK:n Kestävä kehityksen tavoitteiden parlamentaarista seurantaa valmistautumisena 2017 YK:n korkean tason poliittisen foorumin istuntoon (HLPF). Istunto käsitteli parlamenttien roolia prosessissa, jossa Kestävä kehityksen globaalit tavoitteet ja strategia jalkautetaan kansalliseen kontekstiin ja konkreettisiin toimenpiteisiin. Toisessa komitean istunnossa keskityttiin erityisesti YK:n korkean tason poliittisen foorumin (HLPF) pääteemaan köyhyyden poistamisesta muuttuvassa maailmassa ("Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world!"). Köyhyyden poistamisessa ratkaisevan tärkeää on heikoimmassa asemassa olevien tilanteeseen vaikuttaminen lainsäädännössä ja budjettiratkaisuissa. Edustaja Anne-Mari Virolainen osallistui Suomen valtuuskunnasta komitean työskentelyyn.

6.1.5 Valtuuskunnan muu ohjelma Dhakassa

Suomen valtuuskunta järjesti kaksi tutustumiskäyntiä Dhakassa. Se teki tutustumiskäynnin Hesburgerin perustajan Heikki Salmelan rakennuttamaan ja Ulkoministeriön ja FIDAn tukemaan kouluun Dhakassa Satar-kulin slummialueella. Koulussa opiskelee yli 400 oppilasta. Valtuuskunnalle esiteltiin, kuinka koulun toiminta on auttanut sekä lapsia että heidän perheitään. Hanke mahdollistaa perusasteen koulutuksen sekä tasapainoisen ruokavalion koulun slummilapsille. Hankkeen kehitystavoitteena on parantaa Satarkul-slummin asukkaiden elämänlaatua yhteisötasolla Dhakassa. Välittömänä tavoitteena on slummin asukkaiden

paremmat mahdollisuudet perustarpeiden täyttämiseen Satarkulin ja North Badda Unionin alueilla. Hanke antaa samalla myös terveystaloutta slummien asukkaille voimaannuttaakseen heitä kehittämään yhteisöjään.

Valtuuskunta tapasi ILO:n palveluksessa työskentelevän Tuomo Poutiaisen, joka seuraa erityisesti vaate-sektoria Bangladeshissa. Bangladesh on maailman toiseksi suurin vaatevalmistaja n. 6 prosentin maailmanmarkkinaosuudellaan. Tekstiiliala on suuri työllistäjä ja erittäin vaikutusvaltainen myös suhteessa maan politiikkaan, mm. useiden verovapaiden erityistalousalueiden kautta. Tapaaminen antoi käsityksen alan toiminnasta ja ankarasta hintakilpailusta, joka näkyy yritysten toiminnassa. Vuonna 2013 tapahtui Rana Plazan onnettomuus, jossa vaatetehtas sortui ja yli tuhat ihmistä kuoli ja 2500 loukkaantui. Tämän jälkeen Bangladeshin hallitus, ammattiliitot ja 160 länsimaalaista yritystä allekirjoittivat Accordiksi nimetyn sopimuksen palo- ja rakennusturvallisuuden tarkastamiseksi ja parantamiseksi. Kehitys vaikuttaa kuitenkin jäävän varsin laihaksi ja useimpien yritysten vaakakupissa hinta ja laatu painavat enemmän kuin työntekijöiden olot. Vaatealalla yleistä on myös tilausten ketjutus niin, että osa tilauksesta voidaan valmistaa ns. serfifoidussa, tilaajan vaatimukset täyttävässä tehtaassa ja loput esim. tuotantokapasiteettikysymyksistä joutu-
tuen jossakin toisessa tehtaassa.

6.2 IPU:n syksyn yleiskokous Pietarissa

Parlamenttien välisen liiton (IPU) 137. yleiskokous järjestettiin Pietarissa 14.-18. lokakuuta 2017. Eduskunnasta yleiskokoukseen osallistui eduskunnan puhemies Maria Lohelan johtama valtuuskunta, johon kuuluivat: Suomen IPU-ryhmän puheenjohtaja Jutta Urpilainen, varapuheenjohtaja Simon Elo sekä edustajat Anne-Mari Virolainen, Pekka Puska ja Anders Adlercreutz.

Pietarin pääkonsulaatti järjesti puhemiehen johtaman valtuuskunnan kunniaksi vastaanoton, johon osallistui Pietarin alueella toimivien suomalaisyritysten ja –toimijoiden edustajia. Tilaisuus olikin erinomainen mahdollisuus kuulla arvioita Pietarin talousalueen ja laajemmin Venäjän talouden kehitysnäkymistä suomalaisyritysten perspektiivistä, sillä Pietarin alueella toimii suurin keskittymä suomalaisyrityksiä Suomen ulkopuolella. Pakotteilla ja vastapakotteilla on ollut huomattava vaikutus suomalaisyritysten toimintaan Venäjällä, mutta liiketoimintaympäristössä nähtiin myös positiivista kehitystä ja yritysten luottamus tulevaisuuteen oli hyvä.

Venäjä onnistui yleiskokouksen järjestelyissä hyvin. Merkille pantavaa ennätyskellisen osallistujamäärän joukossa oli erityisesti parlamenttien puhemiesten suuri osuus (87). Venäjä onkin osallistunut hyvin aktiivisesti IPU:n toimintaan ja yleiskokouksen Pietarissa voi nähdä jonkinlaisena huipentumana, joka huomioitiin hyvin myös mediassa. Yleiskokouksen pysyvien komiteoiden teemoissa ei ollut erityisen suuria ristiriitoja herättäneitä kysymyksiä. Kansainvälisistä kysymyksistä esille nousivat Rohingyaojen tilanne Myanmarissa, Venezuelan tilanne sekä Korean niemimaan tilanne.

Presidentti Putinin avasi yleiskokouksen Pietarin Expoforumissa järjestetyssä avajaistilaisuudessa ennätysmäärälle osallistujia. Yleiskokoukseen osallistui 1885 delegaattia 155 eri maasta. Osallistujista 833 oli kansanedustajia, 87 puhemiestä ja 66 varapuhemiestä. Naisten osuus oli 30% (249 edustajaa).

Avajaispuheessaan Putin toivotti tervetulleeksi Pietariin ennätysmäärän valtuuskuntia, yksittäisiä osallistujia sekä parlamenttien puhemiehiä. Putin piti puheenvuorossaan tärkeänä, että parlamentaarikot pääsevät ottamaan kantaa ajankohtaisiin, maailmanlaajuisiin haasteisiin. Hän kritisoi kansanedustajien kohdistuvia syrjiviä sanktioita yrityksenä rajoittaa lainsäätäjien suoria yhteyksiä ja yhteydenpitoa ja kutsui niitä hyök-
käykseksi jokaisen maan suvereenia itseilmaisun oikeutta kohtaan. Hän myös peräänkuulutti IPU:a osal-
taan estämään kansainvälisen oikeusjärjestelmän rapautumista ja vahvistamaan valtioiden välistä dialogia. Presidentti Putin korosti, että Pietarin valinnalla yleiskokouspaikaksi oli suuri merkitys duuman syntypaik-

kana ja venäläisen parlamentaarisen tradition ja lainsäädännön kehtona. Itse kokoukset järjestettiin Taurian palatsissa, jossa myös Venäjän ensimmäinen duuma kokoontui. Nykyään palatsissa kokoontuu IVY-maiden parlamenttien yhteistyöelin.

Avajaisten muut puheenvuorot kuultiin IPU:n presidentti Saber Chowdurylta, Venäjän liittoneuvoston puhemies Valentina Matvienkolta, Duuman puhemies Vyacheslav Volodinilta sekä YK:n Wienin toimiston pääjohtaja Yuri Fedotovilta, joka toimitti yleiskokoukselle YK:n pääsihteeri Antonio Guterresin tervehdyksen.

6.2.1 IPU:n hallintoneuvosto: uusi presidentti ja uusia jäsenmaita

Yleiskokouksen hallinnollisista kysymyksistä päällimmäiseksi nousi IPU:n uuden presidentin valinta. Vastakkain äänestyksessä olivat Meksikon Gabriela Cuevas Barron ja Uruguayn Yvonne Passada. Cuevas Barron voitti äänestyksen selvin lukemin, 287 – 70. Nuoresta iästään (s. 1979) huolimatta Cuevas Barron on Meksikon senaatin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja. Cuevas Barron toimii IPU:n presidenttinä seuraavan kolmevuotiskauden ajan (syksyn yleiskokoukseen 2020 asti).

IPU jatkaa tasaisesti jäsenmääränsä kasvattamista. Uusimmat jäsenet ovat Uzbekistan, Turkmenistan, Vanuatu ja Marshall-saaret sekä Saint Lucia. Jäsenmaita järjestössä on vuoden 2018 alusta 178. Liitännäisjäseninä toimii lisäksi 12 alueellista parlamentaarista järjestöä.

Hallintoneuvosto hyväksyi vuoden 2018 budjetiksi CHF 15, 871, 200. Tästä 10,467,100 koostuu jäsenmaiden maksuosuuksista. Suomen maksuosuus vuodelle 2018 on CHF 67,800.

6.2.2 Yleiskeskustelu: Dialogilla kohti kulttuurista monimuotoisuutta ja rauhaa

Yleiskokouksen yleiskeskustelu käytiin kulttuurisen monimuotoisuuden ja rauhan edistämisestä uskontojen ja erilaisten etnisten ryhmien välisellä vuoropuhelulla. Venäjän liittoneuvoston puhemies Valentina Matvienko toimiessaan IPU:n 137:n yleiskokouksen puheenjohtajana esitteli yleiskeskusteluteeman. Hän näki, että universaalit demokraattiset periaatteet yhdistettynä jokaisen yksittäisen kulttuurin erityispiirteisiin voi luoda perustan aidolle ja tuottoisalle kansainväliselle yhteistyölle.

Puhemies Lohela käytti Suomen valtuuskunnan puheenjohtajana puheenvuoron yleiskeskustelussa. Puheenvuorossaan hän nosti esille mm. uskontojen välisen dialogin sekä koulutuksen merkityksen kulttuurien välisen ymmärryksen lisäämisessä.

Puhemies Lohelalla oli IPU-yleiskokouksen ohessa myös erillinen vierailuohjelma, johon kuului kahdenvälisiä tapaamisia Venäjän liittoneuvoston varapuhemies Karelovan, Kazakstanin parlamentin puhemies Nigmatulinin sekä Egyptin parlamentin puhemies Al Abdel Alin kanssa.

6.2.3 Kiireellinen aihe Rohingya-vähemmistöstä Myanmarissa

Pietarin yleiskokous keräsi peräti 16 ehdotusta kiireelliseksi aiheeksi. Ehdotuksista kahdeksan koski Rohingya-vähemmistön kohtaamaa vainoa Myanmarissa. Myös Venezuelan tilanne ja erityisesti sen parlamentin tilanne nostettiin esille kahdessa ehdotuksessa, kuten myös Pohjois-Korean harjoittama ydinasevarustelu.

Yleiskokous voi kuitenkin valita ainoastaan yhden kiireellisen aiheen, joten ehdotusten kesken oli lopulta äänestettävä. Rohingya-vähemmistöä ehdottaneet kahdeksan valtuuskuntaa yhdistivät ehdotuksensa ja tämä ehdotus valittiin selvällä äänten enemmistöllä.

Valituksi tulleesta kiireellisestä aiheesta käydään yleiskokouksen istunnossa keskustelua, ja Pietarin istunnossa puhemies Maria Lohela sai kunnian johtaa keskustelua.

6.2.4 Komiteoiden paneelikeskustelut ja päätöslauselma

Rauhaa ja kansainvälistä turvallisuutta käsittelevällä ensimmäisellä pysyvällä komitealla oli asialistallaan yleiskokouksessa asiantuntijakuuleminen kestävän rauhan merkityksestä kestävän kehityksen tavoitteiden

(Agenda 2030) saavuttamiselle. Kuulemisen tarkoitus oli luoda tausta ensi kevään 138:nnessa yleiskokouksessa aiheesta työstettävälle päätöslauselmalle. Asiantuntijoita kuultiin mm. YK:n rauhanrakentamisen tukitoimistosta, ETYJ:stä sekä DCAF:stä (Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces).

Lisäksi komitean agendalla oli paneelikeskustelu parlamentaarisen valvonnan roolista arvioitaessa maan asevoimien osallistumista YK-operaatioihin sekä paneelikeskustelu kahden vuoden takaisen kybersodankäynnin vastaisen päätöslauselman implementoinnista.

Kestävää kehitystä, rahoitusta ja kauppaa käsittelevän toisen pysyvän komitean asialistalla näkyi vahva painotus kestävän kehityksen teemoihin. Komitean pääteemasta käytiin taustoittavaa keskustelua seuraavassa yleiskokouksessa hyväksyttävään päätöslauselmaan. Komitea kiinnittää huomiota siihen kuinka yksityinen sektori saadaan mahdollisimman vahvasti mukaan toimeenpanemaan kestävän kehityksen tavoitteita, erityisesti uusiutuvassa energiassa. Muutamana edellisvuonna IPU on järjestänyt COP-ilmastokokousten yhteydessä parlamentaarisen kokouksen, niin tänäkin vuonna Bonnissa, 12.11. Komitea käsittelee Pietarin yleiskokouksessa myöhemmin Bonnissa hyväksymäänsä Parlamentaarisen kokouksen loppuasiakirjaa. Loppuasiakirjassa mm. muistutettiin kansallisia ja alueellisia parlamentteja 1,5 prosentin päästötavoitteeseen pyrkimisestä ja korostettiin parlamenttien asemaa tehtäessä budjettipäätöksiä, joilla rahoitetaan kestävää kehitystä. Komitea järjesti myös paneelikeskustelun tieteen ja tutkimuksen merkityksestä parhaiden mahdollisten kansanterveystulosten saavuttamiseksi.

Vuonna 1997 IPU:n yleiskokous hyväksyi Universaalin demokratiajulistuksen ("Universal Declaration on Democracy"). Kaksi vuosikymmentä myöhemmin IPU:n demokratiaa ja ihmisoikeuksia käsittelevä kolmas pysyvä komitea reflektoi aihetta uuden päätöslauselman muodossa "Sharing our diversity: The 20th anniversary of the Universal Declaration on Democracy". Päätöslauselmassa viitataan lukuisten YK-resolutioiden lisäksi myös useaan aikaisempaan IPU:n päätöslauselmaan, joissa alleviivataan demokratian keskeistä asemaa ja perustavanlaatuisia demokraattisen järjestelmän elementtejä kuten tasa-arvoa, riippumatonta oikeusjärjestelmää, vapaita vaaleja, vapaata mediaa ja parlamentarismia sekä vähemmistön oikeuksien puolustamista. Yleiskokous hyväksyi päätöslauselman yksimieleisesti. Komitea hyväksyi myös aiheen vuoden päästä hyväksyttävälle päätöslauselmalle parlamenttienvälisen yhteistyön vahvistamisesta maahanmuutossa ja sen hallinnoimisessa ("Strengthening inter-parliamentary cooperation on migration and migration governance in view of the adoption of the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration").

Komitea hyväksyi myös Belgian valtuuskunnan ehdotuksesta järjestää paneelikeskustelu seuraavassa kevään yleiskokouksessa parlamenttien roolista kaiken seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän lopettamiseksi sekä LGBTI-ihmisoikeuksien varmistamiseksi. Paneelikeskustelulla ei kuitenkaan valmistella päätöslauselmaa.

YK-asiain komitean ensimmäisessä istunnossa käsiteltiin IPU:n ja YK:n välistä suhdetta viimeisten kahdenkymmenen vuoden ajalta: Missä määrin yhteistyön alkuperäinen visio IPUsta YK:n parlamentaarisenä ulottuvuutena on toteutunut? Osaltaan tämä tulee varmasti näkymään myös seuraavassa, toukokuussa 2018 hyväksyttävässä yleiskokouksen päätöslauselmassa YK:n, kansallisten parlamenttien ja IPU:n yhteistoiminnasta. Komitean toisessa kokouksessa käsiteltiin YK:n yleiskokouksen merkitystä ja asemaa kansainvälisessä järjestelmässä. Keskustelussa syntyi vaikutelma, että viimeaikaiset reformit yleiskokouksen vahvistamiseksi ovat menossa oikeaan suuntaan, mutta matka on vielä pitkä siihen, että se pääsisi multilateraalin järjestelmän keskiöön.

Yleiskokousten aikana kokoontuu IPU:n komitea, joka käsittelee parlamentaarikoihin kohdistuvia ihmisoikeusloukkauksia. IPU:n parlamentaarikoiden ihmisoikeuskomitea on toiminut jo yli 40 vuoden ajan, ja työ on erittäin merkittävää luodessaan poliittista painetta maissa, joissa tavalla tai toisella kansanedustajien vapautta toimia tehtävässään on rajoitettu. Istunnossaan Pietarin yleiskokouksessa komitea käsittelee 34:ää tapausta, jotka käsittivät 214 parlamentaarikkoa 11 maassa.

Keväällä 2017 Dhakan yleiskokouksen lopuksi perustettiin Syyria-työryhmä, jonka aktiivisessa toimintasuunnitelmassa on tavata Syyrian parlamentin ja opposition edustajia sekä muiden alueen maiden parlamenttien kanssa, kuten Egypti, Irak, Iran, Jordania, Kuwait, Libanon, Oman, Saudi-Arabia, Turkki ja yhdistyneet arabiemiirikunnat. Ryhmän puheenjohtajaksi valittiin IPU:n varapresidentti, Venäjän liittoneuvoston ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Konstantin Kosachev. Ryhmään kuuluu lisäksi kuusi IPU:n johtokunnan jäsentä ja kolme IPU:n kuudesta geopoliittisesta ryhmästä on käyttänyt oikeuttaan nimittää jäsen ryhmään. Syyria-työryhmä raportoi toiminnastaan IPU:n johtokunnalle.

Syyria työryhmä tapasi syyskuussa 2017 mm. Staffan de Misturan, YK:n erityislähettilään Syyriaan, joka näki, että IPUlla olisi hyödyllinen rooli tulevina kuukausina. De Mistura näki oikeudenmukaiset vaalit ja uuden perustuslain välttämättömänä edellytyksenä kestäväälle poliittiselle ratkaisulle.

6.3 Alueellinen yhteistyö

6.3.1 Pohjoismainen yhteistyö

Vuonna 2017 Islanti toimi puheenjohtajanaan IPU:n pohjoismaisessa yhteistyössä. Puheenjohtajanaan vastuulla on järjestää esikokous ennen kumpaakin vuoden yleiskokouksista. Kokousten tarkoituksena on käydä läpi IPU-yleiskokouksen agenda ja valmistaa Pohjoismaiden edustajia yleiskokouksen asioihin sekä koordinoida Pohjoismaiden kantoja esillä oleviin kysymyksiin. Islanti järjesti kevätkonferenssin yhteydessä vastaanoton kunniakonsulinsa residenssissä Dhakassa, missä valtuuskunnilla oli mahdollisuus keskustella Bangladeshissa (Dhakassa) asuvien pohjoismaalaisten kanssa. Pohjoismaisen yhteistyön koordinaatiovastuu siirtyi vuodeksi 2018 Ruotsille.

6.3.2 Suomalais-ugrilainen yhteistyö

Pohjoismaisen yhteistyön lisäksi Suomi on mukana suomalais-ugrilaisessa yhteistyössä, johon kuuluvat Suomi, Unkari ja Viro. Maat ovat tavanneet vuodesta 1993 lähtien IPU-kokousten yhteydessä. Kertomusvuonna puheenjohtajana toimi Viro. Pietarin yleiskokoukseen virolaisia edustajia ei osallistunut johtuen samanaikaisista Viron kuntavaaleista. Vuodeksi 2018 puheenjohtajuus siirtyi Unkarille.

6.3.3 12+ryhmän kokoukset

IPU:n jäsenmaat jakautuvat kuuteen geopoliittiseen maaryhmään, joista lähes kaikki Euroopan maat ja muutamat Euroopan ulkopuoliset ”länsimaat” kuuluvat ns. 12+ryhmään. Ryhmä käsittelee käytännössä koko yleiskokouksen asialistan kokouksessaan ennen yleiskokouksen alkua ja sen aikana. Kokouksissa saadaan maaryhmään edustajien raportti IPU:n johtokunnasta, pysyvistä komiteoista sekä muista IPU:n komiteoista ja työryhmistä, joissa 12+ maaryhmä on edustettuna. Kokouksessa valitaan edustajat maaryhmälle kuuluviin paikkoihin sekä kuullaan mahdollisista muista ehdokkuuksista paikkoihin, joita ei ole jaettu maaryhmille. Kertomusvuonna ryhmän puheenjohtajanaan toimi Portugalilainen.

6.4 Muuta

Eduskunnassa järjestettiin 13.9. kansainvälisen demokratiapäivän seminaari teemalla ”Demokratian rooli konfliktinehkäisyssä”. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Puolueiden kansainvälinen demokratia-yhteistyö Demo ry:n kanssa.

Seminaarin avasi varapuhemies Mauri Pekkarisen puheenvuoro Suomen satavuotisesta demokratiakehityksestä. Puheenvuorossa jäljitettiin suomalaisen demokratian kehitysaskeleita ja merkkipaaluja, sekä käsiteltiin sen nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä. Pekkarinen näki demokratian haasteina olevan avustajien siirtymisen lobbareiksi, liian pienet erot poliittisten puolueiden välillä, lainsäädännöllisen päätösvallan siirtymisen osin EU:n haltuun minkä seurauksena eduskunnan rooli on marginalisoitumassa EU-asioista päätettäessä. Vaikka Suomi onkin kansainvälisesti mitaten demokratian kärkimaita, ei tämä näy kansalaisten

äänestysaktiivisuudessa, mikä on jo pitkään ollut laskussa. Asiantilan korjaamiseksi ehdotettiin suoran demokratian keinoja täydentämään, muttei kuitenkaan korvaamaan edustuksellisen demokratian mekanismeja.

Seminaarin pääpuhujana toimi Keboitse Machangana International Institute for Democracy and Electoral Assistance’sta (International IDEA). Alustuksen aiheena oli demokratian rooli konfliktien ennaltaehkäisemisessä, missä korostettiin osallistamisen tärkeyttä vakaiden yhteiskunnallisten olojen luomisessa. Välittömästi konfliktin jälkeen tehtävien toimien tärkeyttä alleviivattiin, erityisesti osallistavien ja luotettavien demokraattisten instituutioiden luomisen osalta, sillä osallistaminen perustuslain kehittämiseen, poliittisiin ratkaisuihin ja vaalijärjestelmän suunnitteluun luovat perustaa konfliktin jälkeiselle valtion järjestykselle. Vaalien toteutumisella on iso rooli, joskin ne on osattava ajoittaa ja järjestää oikein. Myös entisten kapinallisten mukaan tuominen konfliktia seuraavaan poliittiseen prosessiin on keskeistä rauhan ja vakauden kesävyiden kannalta, sillä täten voidaan ehkäistä syitä aseellisen ratkaisun etsimiseen.

Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö Demo ry:n puheenjohtaja *Eva Biaudet* kommentoi puolueiden roolia osallistavan demokratian edistäjinä. Todettiin, että vakautta korostetaan liikaa puhuttaessa demokratiasta, ja huomiota tulisi kiinnittää enemmän demokratian kehittämisen prosessiin konfliktin jälkeisessä tilassa. Seminaarin paneelikeskusteluun osallistuivat edustajat *Pekka Haavisto*, *Saara-Sofia Sirén*, *Johanna Karimäki*, *Hanna Sarkkinen*, *Pilvi Torsti* sekä *Aila Paloniemi*. Keskustelussa edustajat alustivat konfliktinehkäisyn, naisten, vähemmistöryhmien, koulutuksen, köyhien ja eriaivoistumisen sekä nuorten ja kehityspolitiikan näkökulmista. Keskeiseksi teemaksi nousi tarve yhteiskunnan eri ryhmien osallistamiselle rauhanprosessiin konfliktien ratkaisussa, erityisesti naisten ja nuorten osalta. Keskustelussa korostettiin marginalisaation roolia ratkaisemattomien konfliktien taustalla.

Kysyttäessä tämän päivän suurimpia haasteita demokratialle, panelistit mainitsivat osallistumismahdollisuuksien puutteen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, poliittisen osallistumisen eriytymisen yhteiskunnallisen aseman mukaan sekä politiikkaan osallistumisen yleisen laskemisen. Myös populismin, vihapuheen ja disinformaation lisääntymisen katsottiin olevan uhkia demokratialle.

1 Itämerimaiden parlamentaarisen konferenssin Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Kari KULMALA (sin)
Varapuheenjohtaja	Saara-Sofia SIREN (kok)
Varsinaiset jäsenet	Hanna KOSONEN (kok) Riitta MYLLER (sd) Ari TORNIAINEN (kesk)
Varajäsenet	Petri HONKONEN (kesk) Maria TOLPPANEN (sd) Sami SAVIO (ps) Eerikki VILJANEN (kesk) Anne-Mari VIROLAINEN (kok)
Sihteeri	kansainvälisten asiain sihteeri Mika Laaksonen www.bspc.net

2 Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Katri KULMUNI (kesk) Suomen edustaja pysyvässä komiteassa
Varapuheenjohtaja	Johanna OJALA-NIEMELÄ (sd)
Varsinaiset jäsenet	Tiina ELOVAARA (sin) Kari KULMALA (sin) Mari-Leena TALVITIE (kok) Mirja VEHKAPERÄ (kesk)
(ei varajäseniä)	
Sihteeri	kansainvälisten asiain neuvos Samu Paukkunen www.arcticparl.org

3 Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Mika RAATIKAINEN (ps)
Varapuheenjohtaja	Pertti SALOLAINEN (kok)
Varsinaiset jäsenet	Sirkka-Liisa ANTTILA (kesk) Susanna HUOVINEN (sd)
Varajäsenet	Tiina ELOVAARA (sin) Matti VANHANEN (kesk)
Sihteeri	valiokuntaneuvos Tiina Larvala www.paufm.org

¹ Tilanne joulukuussa 2017

4 Aasian ja Euroopan parlamentaarisen kokouksen (ASEP) Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja Mauri PEKKARINEN (kesk)
Varsinaiset jäsenet Matti TORVINEN (sin)
Sofia VIKMAN (kok)

(ei varajäseniä)

Sihteeri kv.as.neuvos Samu Paukkunen

5 NATO:n parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen tarkkailijajäsenet

Puheenjohtaja Ilkka KANERVA (kok)
Varapuheenjohtaja Eero HEINÄLUOMA (sd)
Varsinaiset jäsenet Tom PACKALÉN (ps)
Mikko SAVOLA (kesk)

(ei varajäseniä)

Sihteeri valiokuntaneuvos Heikki Savola
www.nato-pa.int

6 Parlamenttienvälisen liiton (IPU) Suomen ryhmän johtokunta

Puheenjohtaja Jutta URPILAINEN (sd)
Varapuheenjohtaja Simon ELO (sin)
Varsinaiset jäsenet Anders ADLERCREUTZ (r)
Anne-Mari VIROLAINEN (kok)
Pekka PUSKA (kesk)
Kari UOTILA (vas)
Yanar OZAN (vihr)
Päivi RÄSÄNEN (kd)

Varajäsenet Tarja FILATOV (sd)
Satu HASSI (vihr)
Timo HEINONEN (kok)
Silvia MODIG (vas)
Ulla PARVIAINEN (kesk)
Jari RONKAINEN (ps)
Mikaela NYLANDER (r)
Peter ÖSTMAN (kd)

Sihteeri kansainvälisten asiain sihteeri Teemu Vuosio
www.ipu.org